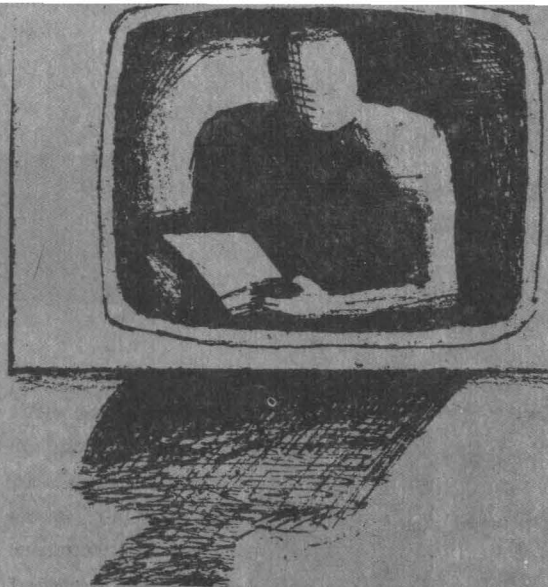

Cu ochiul liber

SUBIECTIVELE

În sintaxa frazei românești există o regulă care spune: verbele cu regim în dativ cer subiective. Dintre toate regimurile, vechi și mai noi, cel mai popular e regimul în dativ: îmi place, îmi trebuie, îmi convine, mi se pare ș.a., cu formele lor negative cu tot. (Că și verbele impersonale de care erau înțesate "cuvântările" - trebuie, se impune, se cuvine - cer tot subiective, e altă poveste.) Lucrurile astea le învață școlarii pentru examenul de treapta I ("... fiule, o treaptă"), apoi le uită, acaparati de viața care nu mai stă să despartă frazele în propoziții. Doar pe palierele dintre etaje, când te oprești să-ți tragi răsuffarea, verbele astea te urmăresc din cauza regimului lor ciudat în care tu, subiect logic, ești mai puțin important (un complement indirect, acolo) decît obiectul plăcerii, trebuinței sau părerii.

Statul la televizor e un astfel de palier în intervalul unei zile iar în programul TV fiecare își are subiectivele sale, după vîrstă, sex, grad de cultură și gusturi, Televiziunii revenindu-i misiunea imposibilă de a le împăca pe toate. Dacă o emisiune nu-ți place, nu te obligă nimeni să-ți pierzi vremea cu ea, mai există și alte ocupații.

Din decembrie încoace, dar mai ales dinspre mijlocul verii, gradul de interes al programelor a scăzut progresiv, și chiar la **Actualități**, cînd tot omul e nelipsit din fața ecranului, se adastă asupra alegerilor de **miss** sau se insistă pe expoziții diletante - iar despre evenimentele la zi din Bulgaria, de pildă, trebuie să ne informăm ca mai an, de pe alte canale și lungimi de undă, fiindcă, ni se spune, spațiul pentru știri s-a epuizat. E clar că redactorii **Actualităților** au și ei subiectivele lor (sau ale altcuiva ?) în selecția informațiilor. O altă tendință a alcătuitoarelor de programe e aceea de a împinge subiectele de mare interes spre miezul nopții, cînd audiența e mult mai mică, presupunînd că mai există în țara asta oameni care se scoală înaintea zorilor pentru a merge la locul de muncă. În schimb, la orele de vîrf abundă umpluturile, frunzele, trîncăneala și așa-zisele divertismente și diversiuni, cîmpite din numere vechi, evident marcate de restricțiile "iepocii", lungi prezentări ale numerelor din program citite fals-vioi de fete frumoase care, cînd își ridică ochii de pe hîrtie ca să tragă

obligatoriul **smile**, pierd șirul și se bîlbîie. Sosul acesta dintre bucăți e lungit și fad iar arătoasele domnișoare pozează ca la un concurs de coafuri. E clar că ne lipsesc animatorii cu farmecul inteligenței și spontaneității, competenți fără emfază și simpatici fără vulgaritate, în genul lui Cristian Țopescu, de exemplu, sau al regretatului Tudor Vornicu, sau al exilatului Andrei Bacalu. Și mi-ar mai plăcea (urmează o subiectivă) să văd un program de sîmbătă prezentat și comentat de Irina Petrescu sau de Gina Patrichi, de Petre Gheorghiu sau de Dinică, de oameni care știu să se adreseze cu naturalețe fiecăruia dintre noi și să ignore camerele de luat vederi ce îi somează să pozeze, să se falsifice.

De multe ori, în fața zîmbetelor mieroase, a sentimentelor mimate sîngaci, la azul textelor cu un captatio stupid am avut impresia că sîntem tratați drept proști, incapabili să discernem nuanțele și să judecăm cu mințile noastre, că se mizează mai ales pe reacțiile sentimentale primare și pe comoditatea de gîndire a unui public ce înghite și digeră tot ce i se vîră pe gît.

Doar redacția de film artistic își alege cu mai mult respect pentru abonați peliculele (unele, e drept, cu stagii lungi pe marile ecrane, dar demne de revăzut), iar emisiunile de teatru TV, în ciuda fragmentării în serial, la care nu se pretează orice piesă, ne fac încă o dată dovada ce extraordinari actori și regizori avem și cît de păgubiți am fost, atîta amar de timp, fiindcă nu li s-a îngăduit să-și facă meseria pe măsură și în vîzul lumii largi. "Vezi cum sînteți voi, ăștia, - îmi reproșa un domn care găsise smîntînă la stat și era foarte mulțumit - dacă înainte ați fi avut la televizor asemenea program, ați fi fost în al nouălea cer".

E drept că, dacă în aceeași săptămînă, în loc de coruri, recitări și cuvîntări, i-aș fi văzut pe săturate pe Rebengiu și Gene Hackman, finala campionatului mondial de fotbal și grupul **Divertis** făcînd bancuri politice, mi s-ar fi părut o minune. **Înainte**.

Numai că acum e **după**, iar regimul în dativ cere alte subiective.

ADRIANA BITTEL